

DRUŽBA 4

16. in 17. marec 2020

Navodila za domače delo

Dragi učenec, draga učenka,

pošiljam ti navodila za delo, saj boš v tem tednu pri družbi spoznal/-a domačo pokrajino. Pri delu boš potreboval/-a učbenik Družba in jaz 1 in zvezek za DRU ter peresnico. Delo si lahko razdeliš na dva dela, tako kot da bi bili v šoli – prvi del narediš v ponedeljek, drugi del pa v torek. Delo lahko opraviš samostojno, starše pa prosi za pomoč, če česa zares ne razumeš.

Poleg navodil za delo, ki jih najdeš na drugi strani, sem zate pripravila tudi nekaj neobveznih gradiv, s pomočjo katerih lahko pridobiš še nekatere druge informacije, ki niso zapisane v našem učbeniku. Če želiš, si jih oglej.

Če imaš vprašanje zame, mi lahko s pomočjo staršev pošlješ elektronsko sporočilo na manja.podgorsek@ponikva.si.

Pazite nase!

Manja Podgoršek Mesarec

Navodila za delo – 1. del (ponedeljek)

1. Odpri učbenik na strani 60. Oglej si zemljevid in pozorno preberi besedilo v rjavem okvirju.
2. Preberi vprašanja.
 - a. Kje živi Tomaž? Poišči na zemljevidu.
 - b. Kam hodi Tomaž v šolo? Poišči na zemljevidu.
 - c. Kako pogosto gre Tomaž v Maribor? Zakaj gre tja?
 - d. Kje živi Tomažev stric? Poišči na zemljevidu.
 - e. Kaj počne Tomaž v Hotinji vasi? Poišči jo na zemljevidu.
 - f. Kateri označeni kraj na zemljevidu leži najbolj severno? Kateri pa najbolj zahodno?
3. Ponovno si oglej zemljevid v učbeniku in ponovno preberi besedilo v rjavem okvirju.
4. Ustno odgovori na vprašanja, ki so zapisana pri št. 2. Če ne veš odgovora, si pomagaj z učbenikom in poišči odgovor ¹.
5. Preberi še prvi odstavek na strani 61.
6. Odpri zvezek in vanj zapiši naslednji zapis.

DOMAČA POKRAJINA

Domača pokrajina je pokrajina, kjer živim. Del domače pokrajine je tudi **domači kraj**. To je kraj v katerem živim.

Domača naloga: Razmisli in zapiši, kaj predstavlja tvojo domačo pokrajino (kraji, ceste, potoki, gozdovi ...).

¹ Odgovore na vprašanja najdeš na naslednji strani. Preveri, če si pravilno odgovoril šele potem, ko sam/-a odgovoriš na vprašanja!

Vprašanja in odgovori na vprašanja

1. Kje živi Tomaž? Poišči na zemljevidu.
2. Kam hodi Tomaž v šolo? Poišči na zemljevidu.
3. Kako pogosto gre Tomaž v Maribor? Zakaj gre tja?
4. Kje živi Tomažev stric? Poišči na zemljevidu.
5. Kaj počne Tomaž v Hotinji vasi? Poišči jo na zemljevidu.
6. Kateri označeni kraj na zemljevidu leži najbolj severno? Kateri pa najbolj zahodno?

1. V Podovi.
2. V Rače.
3. Skoraj vsak mesec. Gre po nakupih, včasih tudi v kino.
4. V Kidričevem.
5. Skozi Hotinjo vas se včasih peljeta z očetom, ko gresta na avtomobilski sejem.
6. Na severu: Spodnje Hoče. Na zahodu: Fram.

Navodila za delo – 2. del (torek)

1. V prejšnjem delu si spoznal/-a, kaj je to domača pokrajina. V tem delu boš znanje o domači pokrajini razširil/-a.
2. Preberi stran 61 v učbeniku (pod sliko).
3. Razmisli in odgovori na naslednja vprašanja.²
 - a. V kateri občini živiš?
 - b. Kdo vodi občino?
 - c. Katere druge občine mejijo na občino, v kateri živiš?
 - d. Poznaš katero krajevno skupnost?
 - e. Morda veš, v katero krajevno skupnost spada tvoj domači kraj? Pomagaj si s spodnjimi zapisi.

<p>Krajevna skupnost Blagovna</p> <p>Proseniško 22 3230 Šentjur ☎ 03 748 90 10 ✉ ksblagovna@siol.net</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Dolga Gora</p> <p>Dolga Gora 50b 3232 Ponikva ✉ ksдолgagora@gmail.com</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Dramlje</p> <p>Svetelka 3 3222 Dramlje ☎ 03 579 81 12 ✉ ksdramlje@siol.net</p>	 <p>Več</p>
<p>Krajevna skupnost Gorica pri Slivnici</p> <p>Gorica pri Slivnici 98 3263 Gorica pri Slivnici ☎ 03 747 88 88 ☎ 03 747 88 86 ✉ ks.slivnica@siol.net</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Grobelno</p> <p>Tratna pri Grobelnem 46 3231 Grobelno ✉ ksgrobelno@siol.net</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Kalobje</p> <p>Kalobje 23 3233 Kalobje ☎ 03 579 50 41 ✉ kskalobje@gmail.com</p>	 <p>Več</p>
<p>Krajevna skupnost Loka pri Žusmu</p> <p>Loka pri Žusmu 139 3223 Loka pri Žusmu ☎ 03 579 71 25 ☎ 03 579 71 25 ✉ ksloka@siol.net</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Planina pri Sevnici</p> <p>Planina pri Sevnici 37 3225 Planina pri Sevnici ☎ 03 579 11 44 ✉ ksplanina@siol.net</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Ponikva</p> <p>Ponikva 43 3232 Ponikva ☎ 03 579 20 63 ✉ ks.ponikva@siol.net</p>	 <p>Več</p>
<p>Krajevna skupnost Prevorje</p> <p>Lopaca 10 3262 Prevorje ☎ 03 580 87 24 ✉ ks.prevorje@siol.net</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Šentjur - Rifnik</p> <p>Mestni trg 10 3230 Šentjur ☎ 03 7471 384 ☎ 03 747 16 61</p>	 <p>Več</p>	<p>Krajevna skupnost Vrbeno - Podgrad</p> <p>Mestni trg 10 3230 Šentjur ☎ 03 747 16 60 ☎ 03 747 16 61 ✉ ks.vrbno.podgrad@gmail.com</p>	 <p>Več</p>
<p>Mestna skupnost Šentjur</p> <p>Mestni trg 5 3230 Šentjur ☎ 03 7471 384 ✉ info@mestosentjur.si</p>	 <p>Več</p>				

² Odgovore na vprašanja najdeš na naslednji strani. Preveri, če si pravilno odgovoril šele potem, ko sam/-a odgovoriš na vprašanja!

4. Oglej si stran 62 in jo preberi.

5. Preriši miselni vzorec v zvezek.

Moja domača pokrajina je del **občine Šentjur**.

Župan občine Šentjur je
mag. Marko Diaci.

Pri delu mu pomagajo
podžupan in **občinski svetniki**.

**MOJA OBČINA –
OBČINA ŠENJUR**

Vsaka občina je razdeljena na **krajevne** ali
vaške skupnosti.

Vsaka občina ima svoj **grb** in **zastavo**.

Nariši grb občine Šentjur.

6. Domača naloga je označena z zeleno barvo.

(Grb občine Šentjur najdeš med neobveznimi dodatnimi gradivi na koncu tega dokumenta.)

Odgovori na vprašanja

1. V kateri občini živiš? – V občini Šentjur.
2. Kdo vodi občino? – Občino vodi župan.
3. Katere druge občine mejijo na občino, v kateri živiš? – Občine: Šmarje pri Jelšah, Slovenske Konjice, Celje, Vojnik, Laško, Dobje, Štore, Podčetrtek, Kozje.
4. Poznaš katero krajevno skupnost? – Na sliki zgoraj pri 5. vprašanju.
5. Morda veš, v katero krajevno skupnost spada tvoj domači kraj? – Krajevna skupnost Ponikva.

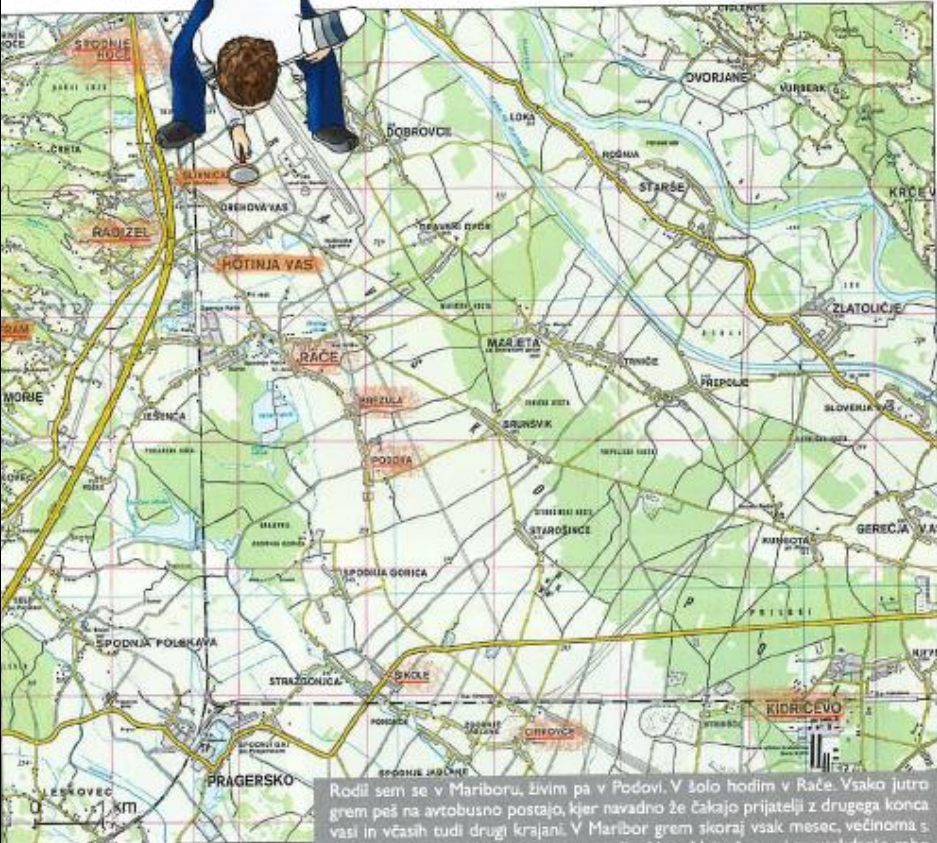

OSNOVNA ŠOLA
BLAŽA KOCENA
PONIKVA

V kolikor je kdo po pomoti pozabil učbenik v šoli, pripenjam strani iz učbenika, ki jih potrebuješ za delo.

DOMAČA POKRAJINA

Kaj je domača pokrajina

Rodil sem se v Mariboru, živim pa v Podovi. V šolo hodim v Rače. Vsako jutro grem peš na avtobusno postajo, kjer navadno že čakajo prijatelji z drugega konca vasi in včasih tudi drugi krajanj. V Maribor grem skoraj vsak mesec, večinoma s starši po nakupih. Včasih pa gremo tudi v kino. Največ stvari za vsakdanjo rabo kupimo v samopostrežni trgovini v Račah, manjše nakupe pa opravimo v Brezju. Poleti grem včasih s starši na obisk k stricu v Kidričevo ali na kopalnice na Ptuj, pozimi pa na smučanje na Pohorje. Večkrat gremo na obisk k starim staršem v Cirlovcu in sorodnikom v Fram, Radizel, Spodnje Moče in Šikole. Sorodnike imamo tudi v Štorah in Mariboru. Z vlakom sem se peljal komaj dvakrat: enkrat do Poljčan, od koder smo šli peš na Boč, enkrat pa v Maribor. Od bližnjih krajev poznam tudi Slivnico, kjer je na pokopališču grob dedka Franca, Radizel, kjer sem bil na tekmovanju v motokrosu, in Hotinjo vas, skozi katero se z očeto in včasih peševa na avtomobilski sejem pri mariborskem festivalu.

Tomaž je na zemljevidu označil domači kraj in kraje, ki jih večkrat obišče. Tu poteka življenje njegove družine. To je njegova domača pokrajina.

OSNOVNA ŠOLA
BLAŽA KOCENA
PONIKVA

Domača pokrajina je območje, kjer živiš, kjer živijo tvoji starši, sestre in bratje, tvoji sosede in drugi krajan. To so poleg domačega kraja tudi drugi kraji, ki jih pogosto obiščete ti in drugi krajan zaradi pouka, dela, oskrbe ali v prostem času. Domača pokrajina niso le naselja, ampak tudi bližnja polja, travniki, gozdovi, reke in potoki, vzpetine in doline, ceste in železnice ter vsi drugi grajeni in naravni deli pokrajine.

Meje občine so ponekod označene z napisi.

Domača pokrajina je del ene ali več občin. **Občine** so območja, kjer prebivalci urejajo pomembne skupne zadeve. Skrbijo za ceste, vodovod, odvoz in odlaganje odpadkov, vrtnice, šole, zdravstvene domove, knjižnice.

Vsaka občina ima **občinsko središče**. To je navadno največje naselje v občini. V njem je občinski urad z županom. Prebivalci občine volijo župana vsaka štiri leta na občinskih volitvah.

Pri skrbi za občino si župan in občinski uradniki pomagajo tudi z zemljevidi. Na zemljevidu občine je označena občinska meja, na njem so vsa naselja, prometnice, površinske vode in še marsikaj.

Nekatere občine so, podobno kot občina Hrastnik, razdeljene še na **krajevne skupnosti**, druge na **vaške skupnosti**, mesta pa na **četrtne skupnosti**. Na ta način lahko krajan bolj sodelujejo pri urejanju svojega kraja. Vsi prebivalci v občini, tudi otroci, lahko županu ali predsedniku krajevne skupnosti sporočijo, kaj bi bilo treba urediti v domačem kraju.

**OBČINA
ŽELEZNIKI**
Občina Železniki, Celjska 16, 4120 Železniki

URADNE URE (tudi po telefonu):

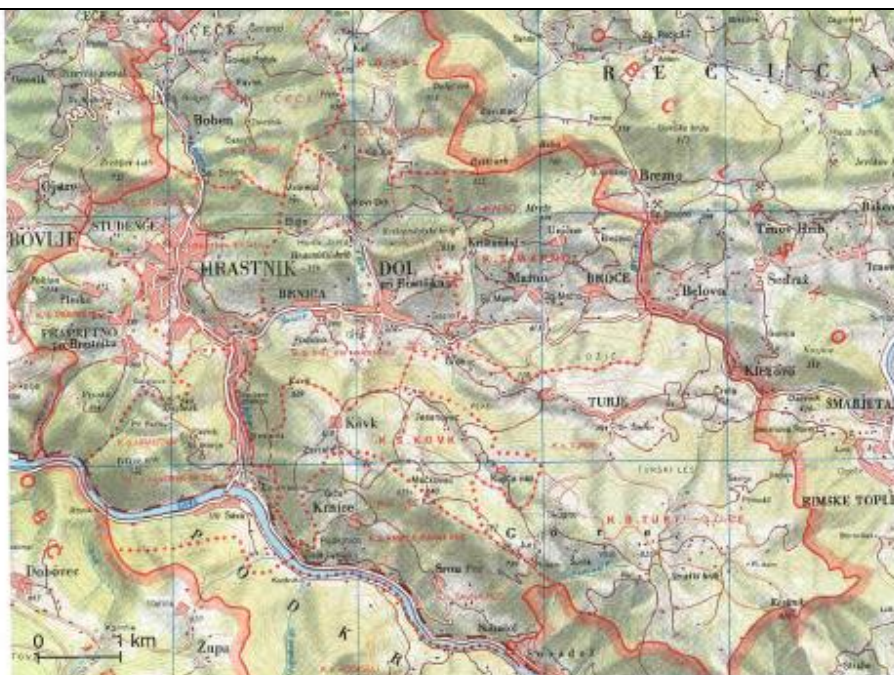
ponedeljek:	od 7.30 do 15.00 ure
torhek:	od 7.30 do 15.00 ure
sreda:	od 7.30 do 17.00 ure
četrtek:	ni uradnih ur
petek:	od 7.30 do 13.00 ure

REPUBLIKA SLOVENIJA
Uprava enote Škofja Loka
KRAJEVNI URAD ŽELEZNIKI
Ulica sv. 1
4120 Železniki, SI-4120 Železniki

Table ob vhodu v občinsko stavbo v Železnikih

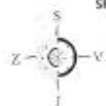

OSNOVNA ŠOLA
BLAŽA KOCENA
PONIKVA

Občina Hrastrnik je razdeljena na krajevne skupnosti: Čeče, Marno, Turje Gore, Kovik, Podkraj, spodnji in zgornji del, Kal, Krnice - Šavna Peč, Dol pri Hrastrniku, Hrastrnik, Praprotno.

- meja občine
- meja krajevne skupnosti

Če je vaše igrišče neurjeno ali ga nimate, opozorite na to župana.

KAJ POMEI

prebivalec
kdor prebiva
(živi) v določenem
kraju

volitve
organizirano
izbiranje osebe za
določeno nalogo
v politiki

POVZETEK

V domači pokrajini poteka naše vsakodnevno življenje. Občine, krajevne, vaške in četrtne skupnosti skrbijo za skupne zadeve ljudi (vrtce, šole, ceste, vodovod, odpadke in podobno). Tudi otroci imajo pravico predlagati županu, kaj bi bilo treba urediti v domačem kraju.

Dodatna neobvezna gradiva

- Družba 4, Učbenik za družbo v 4. razredu osnovne šole, MKZ, 2016
- Radovednih pet, Učbenik za družbo v 4. razredu, Rokus Klett, 2019
- Radovednih pet, Interaktivni učbenik za družbo v 4. razredu, Rokus Klett, 2019

Domači kraj

Izvedel/-a bom

- kaj je domači kraj in katere so njegove značilnosti;
- kakšne spremembe je doživljal domači kraj skozi čas;
- kako se je oblikovalo gospodarstvo domačega kraja.

Drobel za radovedne

V Sloveniji je nekaj več kot 6000 krajev. Najmanjši kraji so samotne kmetije (na fotografiji), na katerih živi samo nekaj ljudi. Največji kraj pa je Ljubljana. V njej živi okoli 300.000 ljudi.

Nastanek domačega kraja

Domača pokrajina! Kako lepo je, da jo imamo in da v njej v miru živimo. In v domači pokrajini so domači kraji, kot so na primer Novo mesto, Ljubljana, Maribor, Vodice, Belca ali Kuzma. Kaj pa je domača pokrajina in domači kraj? »Nič težkega,« boste dejali, »domača pokrajina je pokrajina, kjer živim. In v domači pokrajini je tudi moj domači kraj.« Res je, prav imate. Pa tudi ne.

OSNOVNA ŠOLA
BLAŽA KOCENA
PONIKVA

Domačo pokrajino in domači kraj namreč razumemo zelo različno. Za Slovence, ki začasno živi v Ameriki, je domači kraj vsa Slovenija. Saj je tako velika kot kakšno ameriško velemesto. Za prebivalca Bleda je domači kraj Bled z okolico.

Za umetnika Božidarja Jakca je bila domača pokrajina vsa Dolenjska, to je pokrajina na jugovzhodu Slovenije, domači kraj pa Novo mesto. Tam se je rodil in preživel mladost. Novo mesto je ostalo njegov domači kraj, Dolenjska pa njegova domača pokrajina, čeprav je živel tudi drugod po Sloveniji ter potoval po svetu.

Skratka, **domači kraj je tisti kraj, v katerem živimo**. Ko smo majhni, je to okolica domače hiše ali domačega bloka. Ko smo večji, je to že šolski okoliš. Ko smo, recimo, v srednji šoli, je domači kraj že vse mesto z okolico.

Kraj ali **naselje** je skupina bivališč. Bivališča so kolibe, kočje, hiše ali stolpnice. Sprva so ljudje bivališča gradili na vzpetinah ob rekah ali potokih. Tako so bili varni, blizu pa so imeli tudi pitno vodo. Sčasoma so se bivališča spremenila. Postala so večja in organizirana. Namesto kolib in koč so gradili zidane hiše. Te so bile postavljene tako, da so se ljudje lahko videvali in družili. Prebivalci so organizirali tudi skupne službe, gradili ceste, tržnice in trgovine. Bivališča so postopoma postajala kraji, naselja.

Slikarska upodobitev kolišča na robu Ljubljanskega barja

Dejavnost

»Naša prelepa Dolenjska z valovito zemljo, posejano s cerkvicami in nešteti srednjeveškimi gradovi, je moja pokrajina, moj dom,« je zapisal slikar in grafik Božidar Jakac. Znaš pojasniti pojma domača pokrajina in domači kraj?

Moj domači kraj

Ključne besede

- domači kraj
- občina
- soseska

Domači kraj

Domači kraj je naselje, v katerem živiš. Tvoj domači kraj je lahko naselje z le nekaj hišami ali naselje z več tisoč prebivalci. Lahko je mestno ali podeželsko naselje. V naselju so lahko poleg stanovanjskih hiš tudi trgovina, šola, pošta, frizerski salon, avtomehanična delavnica ...

Ljubljana je največje naselje in glavno mesto Slovenije.

 Opiši svoj domači kraj.

Tudi prebivalci kraja sodelujemo

Pomembna je povezanost z ljudmi iz okolja, v katerem živimo. V sodelovanju z drugimi prebivalci se lahko dogovarjamo o ureditvi kraja in si med seboj pomagamo. Pri tem je treba misliti na vse prebivalce kraja, na otroke, odrasle in tudi tiste, ki se težko gibljejo. Prebivalci posameznega kraja se zaradi skupnih interesov povezujejo v krajevne skupnosti, mestne četrti in občine. Številne skupnosti imajo svoje grbe in zastave.

 Razmisli, kaj bi bilo še treba urediti v tvojem domačem kraju?

Pred prostori Krajevne skupnosti Ljubljana so postavljene zastave krajevne skupnosti, občine Celje, Slovenije in Evropske unije. Katere zastave visijo pred prostori tvoje krajevne skupnosti ali občine?

OSNOVNA ŠOLA
BLAŽA KOCENA
PONIKVA

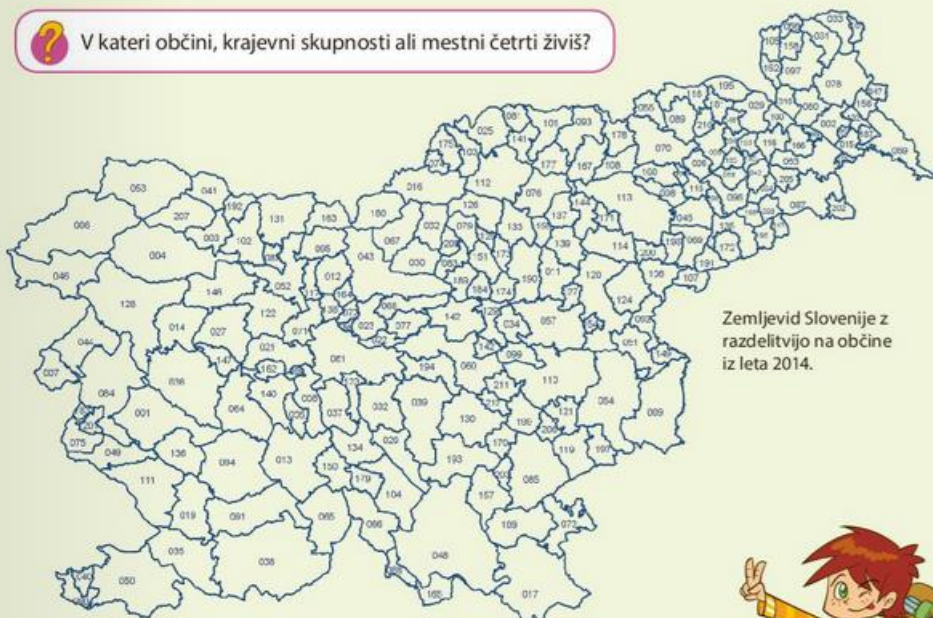
Občina

Občine so skupnost enega ali več naselij. Vsaka občina ima svoje **občinsko središče**. To je največje naselje v pokrajini. Prebivalci občine se imenujejo občani. Občine skrbijo za oskrbo prebivalcev s pitno vodo, za odvajanje odpadnih voda, odvoz smeti, avtobusni promet, popravilo cest, za osnovno zdravstveno varstvo, osnovne šole, knjižnice ...

Posebna skupnost je tudi soveska. **Soveska** je del mesta ali okolice mesta, ki poleg stanovanj vključuje vse, kar potrebujemo za vsakdanje življenje (vrtec, šola, avtobusne postaje, parki ...).

V kateri občini, krajevni skupnosti ali mestni četrti živiš?

Zemljevid Slovenije z razdelitvijo na občine iz leta 2014.

Moram vedeti

- Domači kraj je eno od naselij v Republiki Sloveniji. To je kraj, kjer živiš ti.
- Vsaka država ima glavno mesto.
- Glavno mesto Slovenije je Ljubljana.

Ponovi

1. Poimenuj svoj domači kraj in občino, v kateri živiš.
2. Na zemljevidu Slovenije poišči kraj, v katerem živiš.
3. Kaj je značilno za občine?

Leta 2015 je bilo v Sloveniji 212 občin. Najmanjša, po številu prebivalstva, je bila občina Hodoš, ki je imela samo 340 prebivalcev.

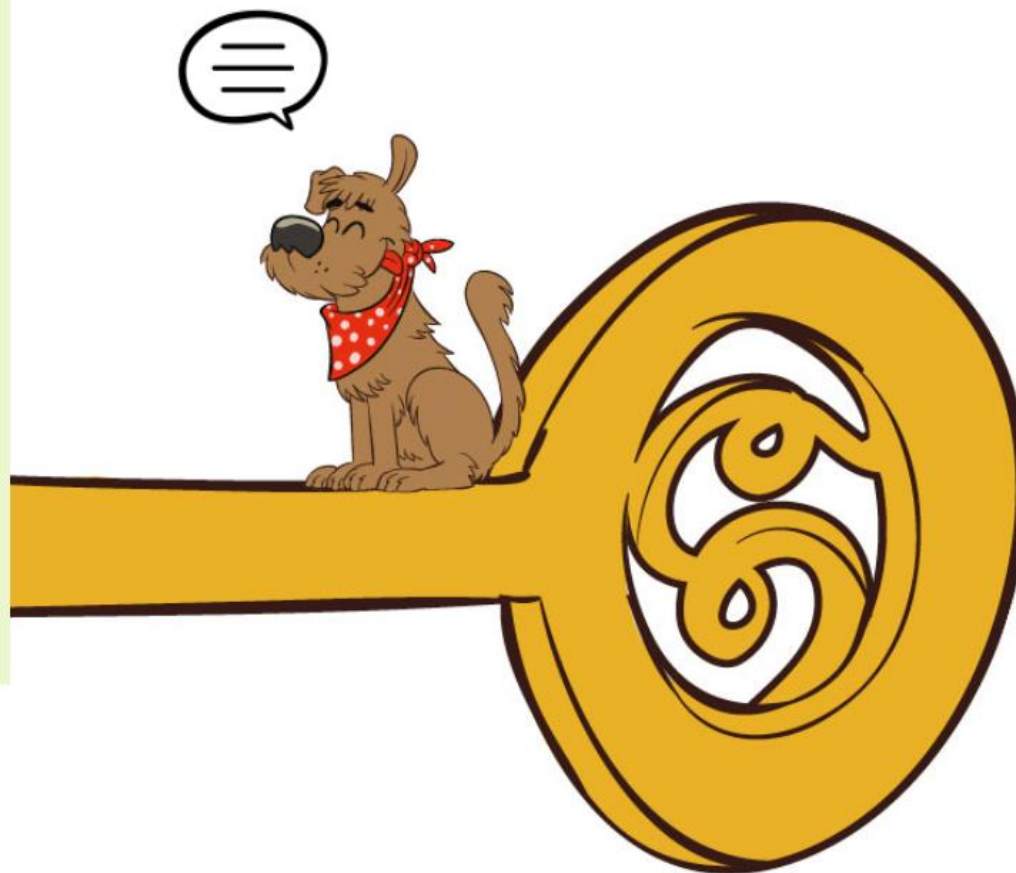

mestna četrt – sklenjen del mesta

Moj domači kraj

Domači kraj je **naselje, v katerem živiš**. Tvoj domači kraj je lahko naselje z le nekaj hišami ali naselje z več tisoč prebivalci. V naselju so lahko poleg stanovanjskih hiš tudi trgovina, šola, pošta, frizerski salon, avtomehanična delavnica ...

Pomembna je povezanost z ljudmi iz okolja, v katerem živimo. V sodelovanju z drugimi prebivalci se lahko dogovarjamo o ureditvi kraja. Pri tem je potrebno misliti na vse prebivalce kraja, na otroke, odrasle in tudi tiste, ki se težko gibljejo. Prebivalci posameznega kraja se zaradi skupnih interesov povezujejo v **krajevne skupnosti, mestne četrti in občine**.

OSNOVNA ŠOLA
BLAŽA KOCENA
PONIKVA

Soseska in občina

Posebna skupnost je tudi **soseska**. Soseska je del mesta ali okolice mesta, ki poleg stanovanj vključuje vse, kar potrebujemo za vsakdanje življenje (vrtec, šola, avtobusne postaje, parki ...).

Občine so skupnost enega ali več naselij. Vsaka občina ima svoje **občinsko središče**. To je največje naselje v pokrajini. Prebivalci občine se imenujejo **občani**. Občine skrbijo za oskrbo prebivalcev s pitno vodo, za odvajanje odpadnih voda, odvoz smeti, avtobusni promet, popravilo cest, za osnovno zdravstveno varstvo, osnovne šole, knjižnice ...

Občina Šentjur (vir: <https://www.sentjur.si/objava/57637>)

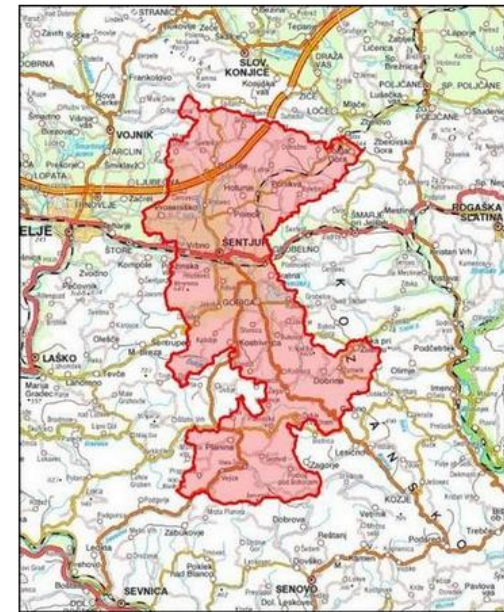
Občina Šentjur sodi med večje slovenske občine, saj meri 222,3 km² in ima okoli 19.650 prebivalcev ter sega od drameljskih goric na severu do razgibanega kozjanskega gričevja in vrhov Bohorja na jugu.

Upravno je razdeljena je na 13 krajevnih skupnosti. Občinsko središče je mesto Šentjur, ki je tudi poselitveno in zaposlitveno središče.

Gričevnata pokrajina ustvarja pogoje za razvoj sodobne kmetijske proizvodnje s poudarkom na sadjarstvu, vinogradništvu in živinoreji. Dobre prometne povezave so že v preteklosti omogočile razmah industrije. Tudi danes, skupaj z drugimi nič manj pomembnimi dejavniki, kot so prostorske možnosti ter volja in znanje ljudi, se pospešeno razvija obrt in podjetništvo, predelovalne panoge, trgovina in razne poslovne dejavnosti, tako v obrtni in industrijski coni v Šentjurju, kot v drugih krajih na območju občine.

V občini se polagoma razvija tudi turizem, predvsem na posameznih turističnih kmetijah. Postopoma se iz izletniškega usmerjajo v stacionarni turizem in povečujejo število ležišč. Naravno okolje je relativno dobro ohranjeno in nudi številne možnosti za aktivno preživljanje prostega časa (kolesarjenje, pohodništvo, konjeništvu, lov, ribolov ...), zato se beleži porast turistov, ki se radi vračajo v naše kraje. Z nastankom Razvojne agencije Kozjansko, ki nudi pomoč in informacije občinam, podjetjem, obrtnikom, kmetom, društvom ter ostalim zainteresiranim v zvezi z državnimi in evropskimi razpisi, je dana možnost hitrejšega razvoja podjetništva, kmetijstva in turizma.

S poudarkom na kovinskopredelovalni dejavnosti se razvija tudi industrija. Nastaja vrsta večjih in manjših podjetij, ki se uspešno uveljavljajo na zahtevnem evropskem in svetovnem trgu.

vir: Geopedia.si

Občina Šentjur – Simboli občine (vir: <https://www.sentjur.si/objave/187>)

GRB je v obliki ščita, podlage cinober rdeče barve, na katerem je stiliziran lik konjenika, ki s sulico prebada zmaja. Konjenik je kadmijevo rumene - zlate barve, konj belo - srebrne, zmaj pa kromoksid zelene barve.

OBČINA ŠENTJUR

ZASTAVA je pravokotne oblike, razdeljena na štiri enako velike dele, od katerih je zgornji levi del cinober rdeče barve, spodnji desni del kromoksid zelene barve, ostala dva dela pa sta bela. V sredini zastave je grb v obliki ščita.

HIMNA Občine Šentjur je skladba **dr. Benjamina Ipavca Domovini**, za katero je besedilo napisal **Radoslav Razlag**.

PRAZNIK občine je 24. september.